

INNOVATION IQTISODIYOT

Ilmiy-amaliy elektron jurnal

ИННОВАЦИОННАЯ ЭКОНОМИКА

Научно-практический электронный журнал

THE INNOVATION ECONOMY

Electronic Scientific and Practical Journal

2025 / 4

@QMI_Institut

Qarshi shahri,
Mustaqillik ko'chasi 225 - uy

www.kstu.uz
www.ojs.qmii.uz

INNOVATION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY ELEKTRON
JURNAL

3-jild
4-son
sentabr, 2025

September 2025
Volume 3
Number 4

ИННОВАЦИОННАЯ ЭКОНОМИКА
Научно-практический
электронный журнал

THE INNOVATION ECONOMY
Electronic Scientific and Practical
Journal

INNOVATSION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY ELEKTRON JURNAL

ISSN: 3030-315X

ojs.qmii.uz

Muassis:

Qarshi davlat texnika universiteti

Tahririyat Kengashi raisi:

R.X.Ergashev, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qarshi davlat texnika universiteti

Tahririyat Kengashi raisi o'rinbosari:

S.N.Xamrayeva, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qarshi davlat texnika universiteti

Mas'ul muharrir:

N.A.Ochilova, PhD, dotsent

Qarshi davlat texnika universiteti

Texnik muharrir:

F.F.Haqqulov, PhD

Qarshi davlat texnika universiteti

Jurnal har oyda bir marotaba elektron shaklda jurnalning rasmiy sayti orqali nashr etiladi.

Tahririyat manzili:

180100, Qarshi shahri, Mustaqillik ko'chasi 225-uy

Tel.: +998 (75) 221 09 23

+998 (93) 902 72 63

Faks: +998 (75) 221 1395

E-mail: innoeconomic@qmii.uz

TAHRIRIYAT KENGASHI:

Tahririyat Kengashining xalqaro a'zolari:

Овчиников Виктор Николаевич – i.f.d., professor, akademik (Janubiy Federal Universitet, Rossiya)

Солодовников Сергей Юревич – i.f.d., professor (Belorussiya milliy texnika universiteti)

Сидиров Виктор Александрович - i.f.d., professor, (Kuban davlat universiteti)

Шевченко Игорь Викторович - i.f.d., professor (Kuban davlat universiteti, Rossiya)

Kusainov Xalel Xaymullayevich - i.f.d., professor (Qozog'iston davlat texnologiya universiteti)

Samandarzoda Iskandar Hakim - i.f.d., i.f.d., professor (SH.Shotemur nomidagi Tojikiston agrar universiteti)

Гибадуллин Артур Артурович Национальный исследовательский университет Московский энергетический институт

Войнаш Сергей Александрович Казанский приволжский (федеральный) университет

Пуляева Валентина Николаевна Финансовый университет при Правительстве РФ

Морковкин Дмитрий Евгеньевич Финансовый университет при Правительстве РФ

Садриддинов Манучехр Исмолиддинович Международный университет туризма и предпринимательства Таджикистана, Душанбе

Перская Виктория Вадимовна директор Института исследований международных экономических отношений, Финансовый университет при Правительстве РФ

Молчанов Игорь Николаевич Профессор экономического факультета. Московский государственный университет имени М.В. Ломоносова

Басова Мария Михайловна Заместитель декана факультета налогов, аудита и бизнес-анализа Финансовый университет при Правительстве РФ

Чупин Александр Леонидович Заместитель декана экономического факультета Российский университет дружбы народов имени П.Лумумбы

Незаймакин Валерий Николаевич Профессор кафедры финансов и кредита Российский государственный гуманитарный университет

Никонорова Алла Владимировна Доцент кафедры экономической теории Финансовый университет при Правительстве РФ

Дмитриева Ольга Александровна Доцент кафедры налогов и налогового администрирования факультета налогов, аудита и бизнес-анализа Финансовый университет при Правительстве РФ

Швец Юрий Юрьевич Лаборатория управления инновациями, Институт проблем управления Российской академии наук

Колосова Елена Валерьевна Лаборатория управления инновациями, Российский экономический университет имени Г.В. Плеханова

Tahririyat Kengashi a'zolari:

Gulyamov Saidaxror Saidaxmedovich - i.f.d., professor, akademik

Bozorov Orifjon Shodiyevich – t.f.n., dotsent

Pardayev Mamayunus Qarshiboyevich - i.f.d., professor

Vaxabov Abduraxim Vasikovich – i.f.d., professor

Hakimov Obidjon Arzikulovich – i.f.d., professor

Navruz-zoda Baxtiyor Negmatovich - i.f.d., professor

Xatamov Ochildi Qurbonovich- i.f.d., professor

Fayziyeva Shirin Shodmonovna- i.f.n., professor

Jumayeva Gulrux Jo'raqulovna - i.f.n., professor

Egamberdiyeva Salima Raimovna - i.f.n., dotsent

Erkayeva Gulbahor Panjiyevna - i.f.n., professor

Amirqulov Shuhrat Olimovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Samiyeva Gulnoza Toxirovna-i.f.f.d., (PhD), dotsent

Aliqulov Azamat Tuyg'unovich -i.f.f.d., (PhD), dotsent

Aminov Fazliddin Baxadirovich- i.f.n., dotsent

Xo'jaqulova Nigora Rustamovna - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Turobov Sherzod Alisherovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Alimova Munisa Yulchiyevna - i.f.f.d. (PhD) dotsent

Ergasheva Nasiba Raxmatullayevna - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Boboqulov Sanjar Baxromkulovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Djalilov Raxmonkul Hamidovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Nomazov Baxrom Bobomurodovich - i.f.f.d. (PhD) dotsent

Alimxanova Nigora Alimxanovna - i.f.f.d. (PhD) dotsent

“Innovatsion iqtisodiyot” ilmiy - amaliy elektron jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2025-yil 5-apreldagi 369-sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

Jurnalda quyidagi ruknlar asosida maqolalar nashr etiladi:

1. Nazariya va metodologiya
2. Raqamli iqtisodiyot
3. Mintaqa va tarmoqlar iqtisodiyoti
4. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik
5. Inson kapitali iqtisodiyoti
6. Menejment va marketing
7. Buxgalteriya hisobi,iqtisodiy tahlil va audit
8. Moliya, kredit va investitsiya
9. Ekonometrika va statistika
10. Xizmat ko'rsatish va turizm sohasi

September 2025

Volume 3

Number 4

INNOVATION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY ELEKTRON
JURNAL

ojs.qmii.uz

Barqaror rivojlanish maqsadlari va xalqaro kompaniyalarning ijtimoiy mas'uliyati

Shukurov Sherzod Xolmo`min o`g`li

Цели устойчивого развития и корпоративная социальная ответственность

Шукуров Шерзод Холмомин оглы

Sustainable development goals and corporate social responsibility

Shukurov Sherzod Kholmomin ogly

Received: August 10, 2025 Revised: August 16, 2025 ■ Accepted: August 18, 2025 ■ Published Online: September 1, 2025

- **Annotatsiya:** Ushbu maqolada barqaror rivojlanish maqsadlari doirasida xalqaro kompaniyalarning ijtimoiy mas'uliyati konsepsiyasi chuqur tahlil qilinadi. Global iqtisodiyotda barqarorlik tamoyillari iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik sohalarda barqaror rivojlanishni ta'minlash uchun asosiy omil sifatida ko'rilmogda. Xalqaro kompaniyalar o'z faoliyatlarida ESG (Environmental, Social, Governance) tamoyillarini keng joriy etib, nafaqat moliyaviy ko'rsatkichlarni yaxshilamoqda, balki ijtimoiy va ekologik mas'uliyatni ham o'z zimmasiga olmoqda. Tadqiqot doirasida Birlashgan Millatlar Tashkiloti tomonidan belgilangan barqaror rivojlanish maqsadlari, shuningdek, yetakchi xalqaro kompaniyalar tajribalari, Deloitte va McKinsey kabi konsalting kompaniyalarining hisobotlari tahlil qilindi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 va 2022-yillarda qabul qilingan qaror va farmonlari esa milliy biznesning xalqaro standartlarga moslashuvi va barqaror rivojlanishga yo'naltirilgan strategiyalarni amalga oshirishdagi huquqiy asos vazifasini bajaradi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, ijtimoiy mas'uliyat konsepsiyasini faol joriy qilgan kompaniyalar uzoq muddatli iqtisodiy barqarorlikka erishmoqda, shu bilan birga jamiyat va atrof-muhitni muhofaza qilishda ham yetakchi rol o'ynaydi. Milliy kompaniyalar uchun xalqaro tajribalarni o'zlashtirish va barqaror rivojlanish tamoyillarini amaliyotga tatbiq etish iqtisodiy raqobatbardoshlikni oshirish va jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy farovonligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.
- **Kalit so'zlar:** barqaror rivojlanish, ijtimoiy mas'uliyat, xalqaro kompaniyalar, ESG tamoyillari, iqtisodiy barqarorlik, ekologik barqarorlik, ijtimoiy barqarorlik, korporativ boshqaruv, O'zbekiston Respublikasi, Prezident qarorlari, biznes strategiyalari, milliy biznes, raqamli transformatsiya.
- **Аннотация:** В этой статье подробно анализируется концепция социальной ответственности международных компаний в рамках Целей устойчивого развития. В мировой экономике принципы устойчивости рассматриваются как ключевой фактор для обеспечения устойчивого развития в экономической, социальной и экологической сферах. Международные компании широко внедряют в свою деятельность принципы ESG (Environmental, Social, Governance), улучшая не только финансовые показатели, но и принимая на себя социальную и экологическую ответственность. В рамках исследования были проанализированы цели в области устойчивого развития, установленные организацией объединенных наций, а также опыт ведущих международных компаний, а также отчеты консалтинговых компаний, таких как Deloitte и McKinsey. Решения и указы Президента Республики Узбекистан, принятые в 2021 и 2022 годах, служат правовой основой для реализации стратегий, направленных на адаптацию национального бизнеса к международным стандартам и устойчивое развитие. Результаты исследования показали, что компании, которые активно

внедряют концепцию социальной ответственности, достигают долгосрочной экономической стабильности, а также играют ведущую роль в защите общества и окружающей среды. Для национальных компаний освоение международного опыта и внедрение в практику принципов устойчивого развития имеет важное значение в повышении экономической конкурентоспособности и обеспечении социально-экономического благосостояния общества.

- **Ключевые слова:** устойчивое развитие, социальная ответственность, международные компании, принципы ESG, экономическая стабильность, экологическая устойчивость, социальная стабильность, корпоративное управление, Республика Узбекистан, решения президента, бизнес-стратегии, национальный бизнес, цифровая трансформация.
- **Abstract:** This article provides an in-depth analysis of the concept of social responsibility of international companies within the framework of Sustainable Development Goals. In the Global economy, sustainability principles are seen as a key factor in ensuring sustainable development in the economic, social and environmental sectors. In its activities, international companies are widely introducing the principles of ESG (Environmental, Social, Governance), not only improving financial performance, but also taking on social and environmental responsibility. As part of the study, the Sustainable Development Goals set by the United Nations were analyzed, as well as the experiences of leading international companies, reports from consulting companies such as Deloitte and McKinsey. And the decisions and decrees of the president of the Republic of Uzbekistan adopted in 2021 and 2022 serve as the legal basis for the adaptation of national business to international standards and the implementation of strategies aimed at Sustainable Development. The results of the study showed that companies that have actively introduced the concept of social responsibility are achieving long-term economic stability, while also playing a leading role in the protection of society and the environment. For national companies, mastering international experiences and practicing the principles of sustainable development are important in improving economic competitiveness and ensuring the socio-economic well-being of society.
- **Keywords:** Sustainable Development, Social Responsibility, international companies, ESG principles, economic sustainability, environmental sustainability, social sustainability, corporate governance, Republic of Uzbekistan, presidential decisions, business strategies, National Business, Digital Transformation.

KIRISH

Zamonaviy dunyoda barqaror rivojlanish global iqtisodiyotning asosiy yo'nalishlaridan biriga aylangan. Birlashgan Millatlar Tashkiloti tomonidan 2015-yilda qabul qilingan Barqaror rivojlanish maqsadlari (BRM) insoniyatning ijtimoiy, iqtisodiy va ekologik farovonligini ta'minlashga qaratilgan keng qamrovli strategiya sifatida butun dunyo mamlakatlari va korporatsiyalar faoliyatida muhim o'rin egallaydi. Xalqaro kompaniyalar bugungi kunda nafaqat iqtisodiy samaradorlik, balki ijtimoiy mas'uliyat va ekologik barqarorlik tamoyillariga asoslangan boshqaruv uslublarini joriy etish orqali global bozorning talablariga moslashmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 18-iyuldagi PQ-327-sonli qarorida mamlakat iqtisodiyotini barqaror rivojlantirish, xalqaro investitsiyalarni jalb etish va raqobatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarishni rivojlantirish masalalari belgilangan. Shu qarorga muvofiq, milliy korxonalar faoliyatida ijtimoiy mas'uliyat, ekologik xavfsizlik va barqaror boshqaruv tizimlarini joriy etish zarurati alohida ta'kidlangan. Bundan tashqari, 2021-yil 6-apreldagi

PF-6199-sonli farmon bilan eksport salohiyatini oshirish va raqamli transformatsiyani kuchaytirish maqsadida milliy kompaniyalar boshqaruv salohiyatini rivojlantirish ko'zda tutilgan.

Ushbu hujjatlar milliy biznes sub'yektlari faoliyatida xalqaro barqaror rivojlanish tamoyillarini tatbiq etish va ijtimoiy mas'uliyatni oshirish zaruratini belgilab beradi. Shu bois, xalqaro kompaniyalar tomonidan barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishda ijtimoiy mas'uliyat konsepsiyasi qanday qo'llanilayotgani, uning amaliy natijalari va milliy biznesga ta'siri tadqiqot mavzusini tashkil etadi.

Ushbu maqolaning maqsadi — barqaror rivojlanish maqsadlari doirasida xalqaro kompaniyalar tomonidan ijtimoiy mas'uliyat konsepsiyasining amaliyotini tahlil qilish, ularning iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik yo'nalishlardagi strategiyalarini o'rganish hamda ushbu tajribani O'zbekiston milliy biznes muhitiga joriy etish imkoniyatlarini aniqlashdir. Shuningdek, maqola orqali ijtimoiy mas'uliyatning xalqaro kompaniyalar faoliyatidagi o'rni va barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishda uning ta'siri ko'rsatib beriladi.

■ ADABIYOTLARNI TAHLILI

Tadqiqotda foydalanilgan asosiy adabiyotlar barqaror rivojlanish va ijtimoiy mas'uliyat sohasidagi nazariy va amaliy bilimlarni qamrab oladi. Jumladan, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Barqaror rivojlanish maqsadlari bo'yicha hujjatlari va hisobotlari bu mavzuning xalqaro me'yoriy bazasini tashkil qiladi. Ushbu hujjatlar BRMning mazmun-mohiyati, ularning iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik yo'nalishlardagi ahamiyati, hamda davlat va biznes sub'yektlari uchun qo'yilgan talablarini yoritadi.

Shuningdek, zamonaviy menejment va biznes boshqaruvi bo'yicha nufuzli olimlar — P. Kotler, M. Porter, K. Elkington va boshqalar tomonidan yozilgan ishlar tadqiqotga nazariy asos bo'ldi. Xususan, M. Porterni raqobat ustunligi konsepsiyasi va K. Elkingtonning "Triple Bottom Line" modeli ijtimoiy mas'uliyat va barqarorlikni biznes strategiyalariga integratsiya qilishda muhim o'rin tutadi.

Xalqaro kompaniyalar faoliyatiga oid tahliliy materiallar, masalan, Deloitte, McKinsey, BCG kabi konsalting kompaniyalarining so'nggi yillik hisobotlari, ESG tamoyillarining amaliy qo'llanilishi va kompaniyalar faoliyatidagi innovatsiyalarni o'rganishda katta yordam berdi. Ushbu hisobotlar global biznesning barqarorlikka bo'lgan yondashuvlari, ijtimoiy mas'uliyat loyihalari va moliyaviy natijalarga ta'sirini ko'rsatadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-327 va PF-6199 sonli qarorlari hamda farmonlari esa mamlakatning barqaror rivojlanish va milliy biznesning xalqaro standartlarga moslashish bo'yicha davlat siyosatini yoritib, tadqiqotda normativ-huquqiy asos vazifasini o'taydi. Bu hujjatlar milliy kompaniyalar uchun ijtimoiy mas'uliyat va barqarorlik tamoyillarini amaliyotga tatbiq etishda yo'nalish beradi.

Natijada, tadqiqot uchun tanlangan adabiyotlar va hujjatlar to'plami mavzuning har tomonlama o'rganilishiga imkon berdi hamda barqaror rivojlanish maqsadlari va xalqaro kompaniyalar ijtimoiy mas'uliyatining o'zaro bog'liqligini chuqur tahlil qilish uchun asos yaratdi.

■ TADQIQOT METODOLOGIYASI

Oliy ta'lim tizimidagi innovatsion infratuzilmani o'rganishga har tomonlama nazariy tahlil va tizimli yondashuvga asoslanadi. Tadqiqotda innovatsion infratuzilmani shakllantirish va rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslarini aniqlash uchun qiyosiy tarixiy tahlil, sintez, induksiya va deduksiya usullaridan foydalanildi. Mazkur metodologiya mavjud to'siqlarni aniqlash va oliy o'quv yurtlarida innovatsion infratuzilmani rivojlantirish mexanizmlarini

takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan takliflar ishlab chiqishga qaratilgan bo'lib, tadqiqotning amaliy xususiyatini va uning

■ TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, barqaror rivojlanish maqsadlari xalqaro kompaniyalar uchun faqat ijtimoiy va ekologik majburiyat sifatida emas, balki uzoq muddatli raqobatbardoshlik va moliyaviy barqarorlik manbai sifatida ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. Kompaniyalar ijtimoiy mas'uliyatni o'z strategiyalariga integratsiya qilgan holda, atrof-muhitni muhofaza qilish, inson huquqlarini himoya qilish va korporativ boshqaruvni yaxshilash bo'yicha amaliy tashabbuslarni rivojlantirmoqda.

Shuningdek, ESG tamoyillarini qo'llash orqali kompaniyalar o'z investorlarining ishonchini oshirmoqda va global bozor talablariga javob berish imkoniyatini kengaytirmoqda. Raqamli transformatsiya va innovatsiyalar bilan birgalikda ijtimoiy mas'uliyat konsepsiyasi kompaniyalarning ijtimoiy va ekologik barqarorligini ta'minlashda muhim vosita hisoblanadi.

O'zbekiston kontekstida esa Prezident qarorlari va farmonlari asosida milliy biznes uchun barqaror rivojlanish va ijtimoiy mas'uliyatni joriy etish yo'lida sezilarli qadamlar qo'yilmoqda. Xalqaro tajribani o'zlashtirish orqali O'zbekiston korxonalari nafaqat milliy iqtisodiyotni rivojlantirish, balki global maydonda raqobatbardosh bo'lish imkoniyatini ham oshirmoqda.

Barqaror rivojlanish maqsadlari (BRM) insoniyatning iqtisodiy o'sishi, ijtimoiy adolat va ekologik muhofazani uyg'unlashtirishga qaratilgan global strategiya bo'lib, u 17 ta asosiy yo'nalishni o'z ichiga oladi. Ushbu maqsadlar doirasida xalqaro kompaniyalar faoliyati nafaqat moliyaviy natijalarga, balki ijtimoiy va ekologik ko'rsatkichlarga ham qaratilgan. Bugungi kunda biznesning muvaffaqiyati ko'p jihatdan uning atrof-muhitga va jamiyatga bo'lgan mas'uliyatiga bog'liq.

Xalqaro kompaniyalar o'z faoliyatida ijtimoiy mas'uliyatni amalga oshirish uchun ko'plab strategiyalarni qo'llaydi. Jumladan, ular ekologik barqarorlikni ta'minlash uchun energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etadi, chiqindilarni kamaytiradi, uglerod izini qisqartiradi. Misol uchun, Tesla elektromobillar ishlab chiqarish orqali neftga bog'liq bo'lmagan transport infratuzilmasini rivojlantirishga hissa qo'shmoqda. Unilever esa suvdan samarali foydalanish, plastik chiqindilarni kamaytirish kabi ekologik tashabbuslarni faol amalga oshirmoqda.

Shuningdek, xalqaro kompaniyalar ijtimoiy mas'uliyatni mehnat huquqlari va inson resurslarini rivojlantirish orqali ham ta'minlaydi. Ular xodimlarning xavfsizligi va sog'lig'iga

e'tibor berish, teng imkoniyatlarni yaratish, ayollar va yoshlarni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan dasturlarni amalga oshiradi. Bu esa nafaqat ijtimoiy barqarorlikka xizmat qiladi, balki korxonaning raqobatbardoshligini oshiradi.

Korporativ boshqaruvda esa ESG (Environmental, Social, Governance) tamoyillari asosiy yo'nalishlardan biri bo'lib, kompaniyalar o'z strategiyalarini shu tamoyillar asosida shakllantirmoqda. Bu tamoyillar investorlar va mijozlar uchun ham muhim baho mezonini hisoblanadi. Masalan, global konsalting kompaniyalari Deloitte va McKinsey tomonidan olib borilgan tadqiqotlar ko'rsatganidek, ESG tamoyillariga e'tibor qaratgan kompaniyalar moliyaviy ko'rsatkichlari va bozordagi obro'si yaxshilanmoqda.

Biroq, ijtimoiy mas'uliyat va barqaror rivojlanish tamoyillarini amaliyotga tatbiq etishda ayrim muammolar ham mavjud. Ba'zi kompaniyalar uchun BRM faqat marketing vositasi sifatida ishlatiladi, ular ekologik va ijtimoiy majburiyatlarni yetarlicha bajarmaydi. Shu sababli, xalqaro hamjamiyat va mahalliy hukumatlar kompaniyalar faoliyatini nazorat qilish, shaffoflikni oshirish va barqaror rivojlanishni rag'batlantirish bo'yicha qat'iy qoidalarni ishlab chiqmoqda.

O'zbekiston kontekstida ham barqaror rivojlanish maqsadlari va ijtimoiy mas'uliyat muhim ahamiyat kasb etmoqda. Prezident qarorlari va farmonlari orqali milliy biznesga xalqaro standartlarga mos boshqaruv tizimlarini joriy etish, ekologik va ijtimoiy masalalarni nazorat qilish vazifalari yuklatilgan. Bu esa milliy korxonalar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi, ularni jahon bozorlarida raqobatbardosh qiluvchi omil sifatida xizmat qiladi.

Shunday qilib, xalqaro kompaniyalar faoliyatida barqaror rivojlanish maqsadlari va ijtimoiy mas'uliyat bir-biri bilan chambarchas bog'liq va ularning uyg'un ishlashi global iqtisodiy va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Bugungi global iqtisodiyotda barqaror rivojlanish maqsadlari xalqaro kompaniyalar faoliyatining asosiy yo'nalishlaridan biriga aylangan. Ularning ijtimoiy mas'uliyati esa nafaqat kompaniyaning ijtimoiy imidjini yaxshilash, balki ekologik barqarorlikni ta'minlash, iqtisodiy samaradorlikni oshirish va jamiyat manfaatlarini himoya qilishda muhim rol o'ynaydi. Tadqiqot ko'rsatdiki, xalqaro kompaniyalar barqarorlik va ijtimoiy mas'uliyat tamoyillarini amaliyotga muvaffaqiyatli tatbiq etish orqali uzoq muddatli raqobatbardoshlik va moliyaviy barqarorlikni ta'minlayapti. ESG yondashuvi biznes boshqaruvining ajralmas qismiga aylangan va investorlar

hamda iste'molchilar e'tiborini jalb qilmoqda.

O'zbekiston Respublikasi tomonidan qabul qilingan Prezident qarorlari va farmonlari milliy biznesning xalqaro standartlarga moslashuvi, ekologik va ijtimoiy mas'uliyatni oshirish yo'lida muhim huquqiy baza yaratmoqda. Bu esa mamlakat iqtisodiyotining barqaror rivojlanishiga hamda xalqaro bozorlar bilan muvaffaqiyatli integratsiyasiga xizmat qiladi.

Shunday qilib, xalqaro kompaniyalar tajribasini chuqur o'rganish va milliy biznesga joriy etish O'zbekiston uchun zamonaviy iqtisodiy rivojlanish strategiyasining ajralmas qismi hisoblanadi.

Muallif haqida / Сведения об авторе / Author details

- Shukurov Sherzod Xolmo'min o'g'li Termiz davlat universiteti o'qituvchisi / Шукуров Шерзод Холмомин оглы Преподаватель Термезского государственного университета / Shukurov Sherzod Kholmomin ogly, Assistant, Termez State University
sherzodxolmominoglishukurov@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-6516-5226>

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 18-iyuldagi PQ-327-sonli Qarori. Milliy biznesni rivojlantirish va xalqaro investitsion hamkorlikni kengaytirish chora-tadbirlari haqida.
- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 6-apreldagi PF-6199-sonli Farmoni. Eksport salohiyatini oshirish va korxonalar boshqaruvini takomillashtirish chora-tadbirlari haqida.
- Birlashgan Millatlar Tashkiloti. (2015). Barqaror rivojlanish maqsadlari. <https://sdgs.un.org/goals>
- Porter, M. E. (1985). Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance. Free Press.
- Elkington, J. (1997). Cannibals with Forks: The Triple Bottom Line of 21st Century Business. Capstone Publishing.
- Deloitte. (2023). 2023 Global ESG Survey. Deloitte Insights.
- McKinsey & Company. (2022). The ESG premium: New perspectives on value and performance.
- Kotler, P., & Lee, N. (2005). Corporate Social Responsibility: Doing the Most Good for Your Company and Your Cause. Wiley.
- World Economic Forum. (2023). Global Competitiveness Report.